

2015-02-18

Kommunfullmäktige

Interpellationssvar angående "Vad kan Värmdö Kommun göra för nödställda EU-migranternas situation i Värmdö"

Tack för interpellationen. Diskussionen kring hantering av EU-migranter har lyfts av flera kommuner. Sveriges kommuner och landsting (SKL) utreder frågan och har även skickat ut en enkät till samtliga kommuner.

SKL har sammanställt en juridiska sammanfattning för EU-migranter. Den fria rörligheten mellan länderna garanteras av EU vilket innebär att medborgarna i EU fritt får arbeta, bo och studera och etablera sig eller tillhandahålla tjänster utan att diskrimineras. De sociala trygghetssystemen ska underlätta den fria rörligheten. De som uppfyller kraven för uppehållsrätt har samma rättigheter och skyldigheter som andra svenska medborgare, det vill säga likabehandling. Vid behov av bistånd är det bostadskommunen som har ansvaret.

Denna rätt ska dock inte kunna utnyttjas obegränsat. Rörlighetsdirektivet som är implementerat i utlänningslagen reglerar uppehållsrätten och rätten att vistas i Sverige är satt till tre månader utan uppehållstillstånd. En medborgare kan dock enligt 8 kap 9 § utlänningslagen avvisas från Sverige under de tre första månaderna efter inresa om han eller hon "utgör en orimlig belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen". För att få uppehållsrätt ska personen studera, ha eget företag, vara arbetssökande med rimliga möjligheter till anställning. De EU-migranter som kommer till Sverige för att i huvudsak titta tycks inte ha som huvudsyfte att komma hit för att få arbete, varför uppehållsrätten sträcker sig till högst tre månader.

När en person inte är bosatt i Sverige är det vistelsekommunen som har ansvaret, förutsatt att den enskilde själv ansöker om bistånd. I dessa fall ska en individuell bedömning göras av rätten till och omfattning av bistånd. Enligt Regeringsrättens praxis (RÅ 1995 ref. 70) svarar vistelsekommunen endast för akuta insatser, det vill säga nöd. Personer som inte har avsikt att söka arbete har inte rätt till långvarigt försörjningsstöd men har rätt till akuta insatser om de vänder sig till socialtjänsten i vistelsekommunen. För att undersöka om behovet är tillgodosett på annat sätt kan tjänstemän i första hand vända sig till aktuell ambassad och efterhöra om de kan bistå sina medborgare med medel för hemresa. Om ambassaden gör det kan biståndet bestå av resa till ambassaden. I annat fall kan bistånd ges till en biljett till hemlandet, pengar till mat och härbärge.

De flesta som i huvudsak försörjer som tiggare kommer från Rumänien. Rumänska och Bulgariska ambassaderna ger stöd endast om anhöriga eller annan deponerar en summa på ambassadens konto. Med största sannolikhet finns inte de förutsättningarna att få stöd från ambassaden när det rör rumänska eller bulgariska medborgare.

Kommunstyrelsens ordförande

När det gäller barn till EU-migranter behöver kommunen beakta det ansvar de har enligt SOL, att barn ska växa upp under goda uppväxtvillkor. Även om en barnfamilj inte söker stöd har kommunen via sitt uppsökande arbete skyldigheter att beakta att barn inte far illa.

Svar på frågorna i interpellationen:

1. Värmdö Kommun tar ansvar för alla i kommunen som far illa, även EU-migranter. De som har uppfyllt kraven för uppehållsrätt har samma rättigheter och skyldigheter som andra svenska medborgare, det vill säga likabehandling. Vid behov av bistånd är det bosättningskommunen som har ansvaret.
2. Enheterna Arbete och försörjning samt IFO/ Barn, ungdom och familj har inte fått kännedom eller förfrågningar från allmänheten kring EU-migranter. Det har inte kommit ansökningar, anmälningar, information eller förfrågningar kring gruppen tiggare. Socialkontoret har ett aktuellt ärende med EU-migrant på ungdomsenheten och Enheten för Arbete och Försörjning. Ärendet kan dock inte kategoriseras i gruppen "tiggare" då den vuxne individen tidigare haft ett arbete och uppehållsrätt men förlorat uppehållsrätten på grund av flytt till ett annat land under en period. De har själva ordnat boende och beviljats nödhjälp i form av matpengar från enheten för Arbete och Försörjning.

Gustavsberg 18 februari 2015

Monica Pettersson

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande

Besöksadress: Skogsbovägen 9-11 • Postadress: Värmdö kommun, 134 81 Gustavsberg

Växel 08-570 470 00 • Fax 08-570 483 05 • varmdo.kommun@varmdo.se • www.varmdo.se • orgnr 212000-0035

Interpellation

Till
Kommunstyrelsens ordförande

2015-01-25

Vad kan Värmdö kommun göra för nödställda EU-migranternas situation i Värmdö

Vad kan vi göra för att hjälpa nödställda EU-medborgare i Värmdö kommun?

Under ovanstående rubrik har Svenska kyrkan initierat samtal kring rubricerad fråga. Arrangörer är Gustavsberg-Ingårö församling, Värmdö kommun och Flyktingnätverket i Värmdö.

De flesta av oss upprörs över de eländiga förhållanden som nödställda EU-medborgare i Sverige lever under. Även här i Värmdö ser dagligen hur EU-medborgare, framförallt rumänska romer, tvingas försörja sig på tiggeri. Vi vet också att många av dessa medmänniskor bor mycket dåligt, ibland t.o.m. utomhus.

Flera svenska kommuner ger nödställda EU-medborgare viss hjälp med t.ex. natthärbärge och mat. Värmdö kommun bör ta större ansvar för EU-medborgare som far illa i Värmdö. Nedan listas förslag på åtgärder som skulle kunna underlätta livet för nödställda EU-medborgare som vistas i Värmdö.

- Bilda en grupp med representanter från kyrkan, kommunen, samt intresserade invånare/organisationer
- Inventering behoven
- Rumänsk tolk för relevant hjälp
- Akut övernattning/härbärge
- Soppök med servering 1 g/dag
- Klädinsamling

9

- Sysselsättning i stället för tiggeri
- Svenska värdfamiljer som kan ge direkt hjälp med t.ex. kläder till specifika familjer
- Sjukvård
- Tillsammans med andra kommuner driva utvecklingsprojekt i Rumänien

Även om något av ovanstående med fördel kan ske av andra än kommunen måste Värmdö kommun ta huvudansvaret för att nödlidande EU-medborgare, som vistas i vår kommun, får sina basala behov tillgodosedda.

Med hänvisning till det ovan anförda frågar jag kommunstyrelsens ordförande:

- **Anser du att Värmdö kommun bör ta ansvar för nödlidande EU-medborgare som vistas i kommunen?**
- **Vilka resurser finns för att bistå nödställda EU-medborgare i Värmdö?**

Mats Skoglund (V)

10